

Archeológia, história a súčasnosť ručného sklárstva na Slovensku Multidisciplinárne sympóziu a okrúhly stôl 2026

KDE: Bratislava, mestská časť Rusovce
Slovenský ľudový umelecký kolektív, Balkánska 31/66, Bratislava 853 08

KEDY: **14. máj 2026**

PROGRAM

9:00 – 9:30 Registrácia účastníkov

9:30 – 9:35 Otvorenie sympózia a privítanie účastníkov (profesor J. Hamar, SĽUK a J. Mellnerová Šuteková, SAS pri SAV)

Prednášky a diskusia

09:35 – 09:50 *K. Tomková (Odborná skupina pro dějiny ČAS, Praha, ČR)*
Zdravice a niekoľik aktuálnych informácií, čo je u nás nového a čo sa plánuje

09:50 – 10:10 *L. Voľanská (Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v.v.i., členka globálnej siete facilitátorov Dohovoru 2003)*
Dohovor a proces zápisu slovenského ručného sklárstva do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO – aktuálny stav

10:10 – 10:30 *E. Záhumenská (SĽUK, Centrum pre TLK, riaditeľka):*
Doterajšia dokumentácia ručnej sklárskej výroby na Slovensku

10:30 – 10:50 *D. Staššíková-Štukovská, I. Kaczarová, J. Mellnerová Šuteková, M. Musilová, (SAS pri SAV):*
Aktivity Komisie História skla a plány pre podporu slovenskej ručnej sklárskej výroby, výskumu, popularizácie

10:50 – 11:00 Slávnostné prevzatie štafety originálu Osvedčenia o zápise Ručnej sklárskej výroby do Reprezentatívneho zoznamu NKDS od zástupcov SNM-Archeologického múzea (*R. Čambal, riaditeľ SNM-AM a J. Mellnerová Šuteková, M. Musilová, I. Kaczarová, Danica Staššíková-Štukovská, SAS pri SAV*)

DISKUSIA

11:00 – 11:15 Prestávka na kávu

Prednášky a filmy o skle

- 11:15 – 11:30** *Z. Francová (Múzeum mesta Bratislavy):*
Bratislavské firmy Julius Lippert a Emil Woidig – dekoratéri skla
- 11:30 – 11:50** *P. Chrastina (UCM Trnava):*
Sklárstvo a krajina vo svetle cirkevných matrík z 19. storočia. Kultivácia alebo devastácia?
- 11:50 – 12:10** *M. Hanuš (SNM-Archeologické múzeum):*
Súbor skla z výskumu majera Nitrianskej kapituly v Ludaniciach
- 12:10 – 12:30** *J. Križan (Šimák Zámok, Pezinok):*
Umelecké sklo v zbierke Štefana Šimáka staršieho

12:30 – 13:00 **Vybrané filmy so sklárskou tematikou s komentárom**

13:00 – 14:00 **OBED** individuálne

Exkurzia do expozície Antickej Gerulaty (Múzeum mesta Bratislavy, sprevádza archeológ Ľ. Mathédesz: O nálezoch rímskeho skla)

14:00 – 18:00

OKRÚHLY STÔL

14:00 **Živé ukážky technológií a výroby drobného skla a vitráží**

L. Krokker, D. Staššiková-Štukovská (SAS pri SAV, Komisia HS):
Komentované živé ukážky rôznych technológií výroby sklenených korálikov ťahaním a navíjaním doplnené vysvetlením interpretácie stôp, ktoré na archeologických nálezoch zanechávajú.

L. Dianová (Komisia HS SAS pri SAV):
Techniky vitráží – ukážky techniky úpravy skla do vitráží v stredoveku.

Prezentácia originálnych archeologických nálezov, zbierok skla a múzeí

L. Choma Soročinová (Malokarpatské múzeum v Pezinku): Novoveké sklo z archeologických výskumov Malokarpatského múzea v Pezinku

J. Vavák (Malokarpatské múzeum v Pezinku): Prezentácia nálezov skla z výskumu kaštieľa v Malinove v roku 2026

P. Jelínek (SNM-Archeologické múzeum): Fajansové koráliky zo staršej doby bronzovej zo Senice

M. Hanuš (SNM-Archeologické múzeum): Súbor skla z výskumu majera Nitrianskej kapituly v Ludaniciach

J. Kautmann (SNM, Bratislava): Prezentácia ručne robeného skla z vlastných zbierok

Prezentácie ručných sklárskych výrobcov, fabrík a iných inštitúcií podporujúcich prvok Ručná sklárska výroba zapísaný v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska

FunGlass – Centre for Functional and Surface Functionalized Glass, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne): Pracovisko FunGlass a analytické metódy výskumu skla

M. Kodaj (Firma Crystal K. A. M. s. r. o., Valaská Belá): Luxusný ručne brúsený krištál

a ďalší slovenskí sklári (*bude doplnené do 12. 5.*)

Posterová prezentácia

K. Tomková (Archeologický ústav AV ČR, v. v. i. Praha):

Sklené korálie z pohrebiska Hostivice a megasídliska Rostoky (470–700 AD) / *Glass beads from the cemetery Hostivice and the ‘megasite’ Rostoky (470–700 AD)*

M. Škodová, M. Katreniak (Novohradské múzeum a galéria, Lučenec):

Krehké dejiny

D. Staššíková-Štukovská a kol. (SAS pri SAV, Komisia HS):

Podrobnejšie k ručnej sklárskej výrobe na Slovensku a k archeologickým nálezom skla na území Slovenska (LCD panely vo foyer)

J. Schmidtová (Múzeum mesta Bratislavy)

Premietanie filmu o antickej Gerulate – pamiatke UNESCO so sprievodným slovom archeologičky

Počas poobedňajšieho bloku bude možné navštíviť prebiehajúci archeologický výskum v areáli kaštieľa v Rusovciach (Trnavská univerzita v Trnave, Katedra klasickej archeológie, doc. E. Hrnčiarik a Dr. Tomáš Kolon). Bližšie informácie u organizátorov.

18:00

Záver sympózia. Skorší odchod je možný individuálne.

ORGANIZÁTORI:

Slovenská archeologická spoločnosť pri SAV
Komisia pre podporu interdisciplinárneho výskumu a spracovávaní fondov
a archeologických nálezov historického skla na Slovensku pri SAS pri SAV
Slovenský ľudový umelecký kolektív* - Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru
Slovenská sklárska spoločnosť

PARTNERI:

ICOM Slovensko, Slovenský komitét Modrého štítu, Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave

*Slovenský ľudový umelecký kolektív je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry SR.

ORGANIZAČNÝ

VÝBOR:

PhDr. Danica Staššiková-Štukovská, Ph.D. (SAS pri SAV, komisia HS),
Mgr. Jana Mellnerová Šuteková, Ph.D. (SAS pri SAV, MMB), PhDr. Margaréta Musilová (SAS pri SAV, MUOP), Mgr. Eva Záhumenská (SĽUK - CTĽK) a Mgr. Stanislava Tichá (SĽUK - CTĽK),
Mgr. Petra Šimončíčová Koóšová, Ph.D. (SAS pri SAV, MUOP), Mgr. Lukáš Krokker (SAS pri SAV, komisia HS).

ODBORNÍ

GARANTI:

prof. Mgr. Juraj Hamar, Ph.D. (SĽUK), prof. Ing. Peter Ballo, Ph.D. (STU Bratislava), RNDr. Ján Kautman (SNM), Mgr. Iveta Kaczarová (SAS pri SAV, komisia HS), PhDr. Jaroslava Schmidtová (MMB), Ing. Anna Krupičková.

VLOŽNÉ:

Vložené 5 EUR (vopred ďakujeme za úhradu v hotovosti na mieste v deň konania sympózia).

Ako sa k nám dostanete

PARKOVANIE: pred budovou divadla SĽUK je veľké parkovisko s voľným parkovaním (zdarma)

Navigácia: Maďarská ul. alebo Divadlo SĽUK alebo Parkovisko – Rusovce
48.053207, 17.150549

MHD:

MHD Bratislava_online grafikon

Z Autobusovej stanice – autobus 70 (smer Most SNP) na zastávku Most SNP, tam **autobus 91** (smer Čunovo), **vystúpiť na zastávke Gerulata**, pešo podľa smerovníkov k divadlu SĽUK.

Z Hlavnej (železničnej) stanice – napríklad autobus 93 (smer Petržalka, Vyšehradská), prestup na zastávke Pri sade **na autobus 91** (smer Čunovo), **vystúpiť na zastávke Gerulata**, pešo podľa smerovníkov k divadlu SĽUK.

OBED:

V mestskej časti Rusovce sa do 10 min. chôdze nachádzajú reštaurácie:
Gatto Matto, Rusovce, Maďarská 1, <https://gattomatto.sk/rusovce/>
Pizzarium, Irkutská 11, <https://pizzarium.sk/>
Rusovský penzión, Balkánska 110, reštaurácia,
<https://www.rusovskypenzion.sk>
Reštaurácia Ponteio, <https://www.ponteio.sk> (autom 3 min.)

Aktualizácia 11. 5. 2026